

Vera je Bachu vir vse poezije in vednosti, iz nje se mu snuje vse njegovo mišljenje in ves njegov občutek. V nabožnih in za cerkev namenjenih skladbah podaja Bach najlepše svoje, tvorbe. Med te je zlasti šteti najveličastnejše njegovo delo — Pasijon po sv. Matevžu. Mogočno kakor iz umetniški preprostih evangelijskih besed vpliva tragika mučeništva Zveličarjevega v Bachovi nesmrtni glasbi na vernega poslušavca. Elementarna moč oživlja delo in veže nase duha in srce. Koliko npravne velikosti javljajo v svoji preprostosti že sami recitativi, v katerih so vglasbene besede evangelijske. V njih je obseženo neizčrpno bogastvo plemenite melodike in vzvišenega dostojanstva, nepregleden svet divne krasote. In v zborih, razdeljenih na dvoje, opremljenih z velečastnim šumom velikega orkestra, združenega s temeljnimi zvoki orgel, se kaže burni temperament skladateljev; s takim razsežnim aparatom izraža Bach najznačilnejše svoje krepko, oduševljeno mišljenje, svojo verno vdanost v Stvarnika, vse svoje čutje. Prvak v kontrapunktiki je našel Bach v teh svojih zborih pravi clement, da zadosti svoji čudoviti sili tvorjenja. Biseri nežnega čuta so v pasijon vpleteni korali. Iz njih sevajo radost, bol in nada kakor iz rose, ki se blešči v jutranjem solncu na cvetu pomlajene prirode.

Proizvajanje Bachovega težavnega veledela je bilo v čast »Glasbeni Matici«. Zbor in orkester sta podala delo v popolnoma dostoji obliki pod zaslužnim vodstvom vodje g. Čerina, ki se je očitno energično zavzel za proizvodbo. Evangelijske besede je predaval v recitativih g. Razinger, ki je kot pevec-deklamator na najboljšem glasu, zanimivo in odlično. Vestno se mu je družil kot izboren baritonist g. dr. Stuhec. Manjšim, a nelahkim ulogam alta in soprana sta zadostili gospa Julija Ferjančičeva in gospica Mira Devova po svojih močeh s finim čutom.

—oe—

Donesek k abecedni vojski. V Metelkovi zapuščini, katero hrani arhiv »Matice Slovenske«, je velik, debel, lepaku podoben rjavkast list, popisan na eni strani z nemškimi, v metelčici pisanimi verzi, ki se glase:

An

den krainischen Alphabetsverhunzer Franz Metelko
Professor in Laibach.

Der Aff Metelko steckte Krain
Vor Jahren Nachts in Brand
Und freute sich dann ungemein,
Als Er's so helle fand —
Kommt Brüder! seht, was ich vermag!!
Ich, ich verwandle Nacht in Tag!!!

Die Brüder kamen gross und klein
Bewunderten den Glanz
Und alle fingen an zu schrein:
Hoch leb' der Aff Metelko Franz!
Metelko Affe ist des Nachruhms werth!!
Denn Er hat unsre Gegend aufgeklärt!!!

V muz. arhivu v Ljubljani se hrani list s sledečimi — še neznanimi Vodnikovimi verzi:

Kitajška Mazhaha
 Vlak mefez zvedè,
 Zhe le s' pol vode
 In vina poliè.
 Sa vesilo jo poshle Vodník
 Njé nemaren skrbník.

Pisava je precej velika in razločna. —
 Na drugi strani lista stoji spodaj v kotu:

838.

Nr. 11.

B. Urschitsch.

Ivan Kunšič.

Slovensko gledališče. V zadnji tretjini gledališke sezone, t. j. meseca februarja in marcija smo imeli vsega skupaj dvaindvajset predstav. Med temi je bilo osem dramatiških, dvanajst opernih, a dva večera sta se predstavljali drama in opera druga poleg druge.

Med znamenitejše dramatiške predstave v tem času smemo šteti po pravici slovito Wilbrandtovo igro »Arija in Mesalina«, ki se je uprizorila prvič na našem odru dne 4. februarja. Ker nismo utegnili prisostvovati ti predstavi, se tudi v presojo te igre ne maramo sedaj spuščati; sicer se pa nadajamo, da se ta igra ponovi v prihodnji sezoni navzlic temu, da ni bila, kakor smo čuli od strani, po okusu našega toli izbirčnega občinstva. Drama, kakršna je »Arija in Mesalina«, se po naših mislih ne študira samo za enkrat.

Tudi »Narcis«, ki so ga igrali drugič dne 15. februarja, ni zbujal pri našem občinstvu zanimanja, ki bi ga bil zaslužil.

Še bolj pa se čudimo, da niti Benedixovo vesela igra »V ječi«, ki smo jo videli dne 3. marcija in ki je pred vsem zabavna, ni pridobila več gledavcev. Igra je sicer brez posebne pesniške vrednosti, a dičijo jo vse one lastnosti, po katerih se dramatični proizvodi nevadno prikupujejo širšim slojem občinstva. Moč te, kakor družih Benedixovih iger tiči v situaciji, in dasi sloni vse dejanje na nekoliko neverjetnih premisah, ima igra vendar povsem tisti učinek, ki ga zahtevamo od dobre veseloigre.

Takisto nas je iznenadilo, da Shakespearjeva veseloigra »Kako se ženske kroté«, ki se je uprizorila 11. marcija, ni našla boljšega odziva pri občinstvu; obžalovati je to tem bolj, ker se je ta večer igralo res izborno.

Zato pa je bilo seveda gledališče primerno dobro obiskano dne 6. februarja, ko se je precej slabo igral »Lumpacij Vagabund«, in pa 6. marcija, ko se je predstavljala do skrajnosti neslana in dobremu okusu naravnost v obraz bijoča burka »Robert in Bertram«.

Bolj nego z zadnjima dvema igrama in pa s »Krojačem Fipsom«, ki se je igral dne 10. marcija, smo bili spet zadovoljni z uprizoritvijo izvirnega igrokaza »Otok in Struga« (dne 12. marcija), ki se je po naših mislih le preveč odlašala, in ki naj bi vsekakor večkrat prišla na vrsto, kajti navzlic vsem nedostatkom, ki se kažejo skoro brez izjeme v vseh onih igrah, katerim je dejanje vzeto iz kakega romana ali kake povesti, in katerih se tudi v tem igrokazu ne manjka, je ta igrokaz vendar domač dramatiški proizvod, katerega se nam nikakor ni treba sramovati.